

Landbruget den største bidrager til luftforurening med partikler

En rapport fra Centre for Energy, Environment and Health angående ammoniak og partikler konkluderer blandt andet, at de største bidrag til de helbredsrelaterede eksterne omkostninger stammer fra landbruget.

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Ifølge CEEH's rapport [Assessment of Health-Cost Externalities of Air Pollution at the National Level using the EVA Model System](#) bidrager landbruget med ca. 40 % af de helbredsrelaterede eksterne omkostninger fra luftforureningen. De helbredsmæssige eksterne omkostninger er de omkostninger samfundet har på grund af sygdomme og dødsfald, der er relateret til luftforureningen.

Ammoniak er kilden fra landbruget

Ifølge rapporten er ammoniak fra landbruget kilden til partikeldannelse, som ifølge rapporten er årsag til sygdom og dødsfald hos mennesker. En del af ammoniak (NH_3) emissionen omdannes kemisk i luften til Ammoniumsulfat (NH_4SO_4 , $\text{NH}_4(\text{SO}_4)_2$ og Ammoniumnitrat (NH_4NO_3). Ammoniumsulfat og Ammoniumnitrat bliver ifølge rapporten i en blanding af partikler, en cocktail af luftforurening, der skader befolkningens helbred.

Sammenhængen mellem dødelighed og ammoniak emission fra landbruget

Ifølge rapporten giver forsøg med ren ammoniumnitrat og ammoniumsulfat ikke i sig selv sundhedsmæssige problemer, selv i koncentrationer over det der normalt måles i byerne. Alligevel konkluderes, at ammoniumnitrat og ammoniumsulfat er sundhedsskadelig i en blanding med andre partikler. Man mener, at partiklerne hægter sig sammen og derved i større grad kan optage gifte som metaller og PAHer. Alternativt er partiklerne korrelerede med CO og NO_x der i sig selv er giftige. Det er heller ikke muligt at skelne mellem helbredseffekterne af partiklerne i atmosfæren.

Rapporten bygger på data fra 2000

Rapporten bygger på data fra år 2000, og ammoniak emissionen fra landbruget er faldet væsentligt siden år 2000. Dette fremgår ikke af rapporten.

I en [presmeddelelse fra Centre for Energy, Environment and Health](#) fremgår: "Forskerne gør opmærksom på, at der er sket et fald i udslippet fra nogle sektorer siden år 2000, og at der derved også kan være sket en forskydning mellem sektorerne siden 2000. Fx er ammoniakudslippet fra landbruget gået ned med ca. 17 % fra år 2000 til 2009."

Senior forsker Jørgen Brandt fra Danmarks Miljøundersøgelse udtaler i presmeddelelsen:

"De væsentligste usikkerheder er forbundet med hvor godt vi kender udslippene af kemiske stoffer fra de forskellige sektorer (op til +/- 30 %, afhængigt af sektor), samt hvor godt vi kender helbredseffekterne af luftforureningen. Med den viden vi har nu, er vi ikke i stand til at skelne mellem helbredseffekterne fra de forskellige typer af partikler i atmosfæren, og vi forudsætter at alle typer partikler har samme skadevirkninger. Vores målsætning har været kun at medtage de effekter som er grundigt dokumenteret i den internationale litteratur og godtaget af World Health Organisation (WHO). I vores studie har vi desuden lavet følsomhedsstudier for at vurdere betydningen af forskellige skadevirkninger fra primære og sekundære partikler i atmosfæren, og resultaterne viste, at dette ikke ændrer på de overordnede resultater. Resultater fra modelsystemet kan derfor bruges som beslutningsstøttegrundlag for politikerne, når indsatsen på luftforureningsområdet skal prioriteres"

Videncentrets kommentar

Det fremgår af rapporten, at man med den valgte metode ønsker at "understøtte politiske beslutninger med henblik på regulering af emissioner, baseret på den bedst tilgængelige viden."

Centre for Energy, Environment and Health har i rapporten givet nogle meget klare konklusioner, der bygger på forældede data og stor usikkerhed om helbredseffekten af partiklerne dannet på basis af ammoniak fra landbruget. Grundlaget for politiske prioriteringer bør bygge på et sikkert fagligt grundlag og på nyeste viden.